

Інформаційний бюлетень

Новини та оновлення проєкту Erasmus+

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DISCOVERING A SUSTAINABLE MINDSET

ЗМІСТ

Від редколегії.....	1
Третя транснаціональна зустріч в Іспанії....	1
Програма зустрічей в Іспанії	2
Відгуки про <i>LTT 1</i> в Іспанії.....	3
Програма <i>LTT 2</i> у Відні.....	4
Відгуки про <i>LTT 2</i> у Відні	5
Початок розроблення <i>МООС</i>	6
Навчальна програма – результати.....	7
Менеджмент якості	8

Від редколегії

Спільна робота над проектом *SysMind* Програми *Erasmus+* динамічно розвивається. Регулярно проводяться онлайн-зустрічі, під час яких організації-партнери діляться своїм педагогічним досвідом і напрацюваннями в галузі сталого розвитку, пов'язаними зі сферою духовності. Міжнародні зустрічі відбуваються також очно. Організація *Fundación Monte Mediterraneo* організувала в Іспанії Третю Транснаціональну зустріч партнерів проекту і навчальний семінар *LTT 1*. Чудове місце для проведення зустрічі, якісна організація та цікаві теми чекали на учасників у *Dehesa San Francisco*. Вісім місяців потому партнери з різних країн зустрілися на семінарі *LTT 2* у Відні. Цього разу організатором виступив Університет сільськогосподарської та екологічної педагогіки у Відні. Учасники мали добру нагоду познайомитися, серед іншого, з концептами педагогіки на свіжому повітрі (*outdoor pedagogy*), зеленої педагогіки (*green pedagogy*) та педагогіки *PILGRIM* з акцентом на духовності у межах насиченої та цікавої програми. У цьому бюлетені деякі учасники *LTT* діляться особистим досвідом і враженнями від зустрічей.

Завершено важливу частину проекту – створення навчальної програми проекту *SysMind*. Про результати роботи над програмою ми звітуємо в цьому бюлетені. Попереду нас чекають останні шість місяців інтенсивної роботи над втіленням програми на платформі *MOOC*. Деякі ідеї для натхнення щоб розпочати роботу з *MOOC* і підготування матеріалів для цієї програми ми зібрали для вас тут.

Бажаємо всім нашим партнерам і вашим стейкхолдерам приємного та надихаючого читання. Ваш колектив з підготування **Інформаційного бюлетеня**

Третя транснаціональна зустріч в Іспанії

Цінне місце проведення конференцій поблизу пустелі

Зустріч в Іспанії складалася з двох частин: транснаціональної зустрічі партнерів проекту і семінару *LTT*. Зустріч організувала "*Fundación Monte Mediterraneo*" в їхній деґезі. Деґеза – це культурний ландшафт, що виник унаслідок використання людиною середземноморського листяного лісу. Оброблення землі і тваринництво створили ландшафт, схожий на парк, що складається переважно з розлогих коркових дубів, луків і пасовищ. Сьогодні традиційне використання деґези знаходиться під серйозною загрозою через посилення впливів глобалізації, а саме інтенсифікацію сільського господарства, постійний відтік сільського населення і зміну клімату. Все це – чинники масового занепаду пристосованого до умов місцевості сільського господарства. *Fundación Monte Mediterraneo* управляє Деґезою Сан-Франциско відповідно до вимог сталого розвитку і збереження екологічної цінності. В основі цієї системи управління – традиційне землеробство. Крім традиційного органічного тваринництва, тут практикують стале лісове господарство.

Fundación Monte Mediterraneo має навчальний центр і запрошує школярів та інших зацікавлених осіб провести корисно час у Деґезі, поглибити свої знання й отримати нові враження.

Програма зустрічей в Іспанії

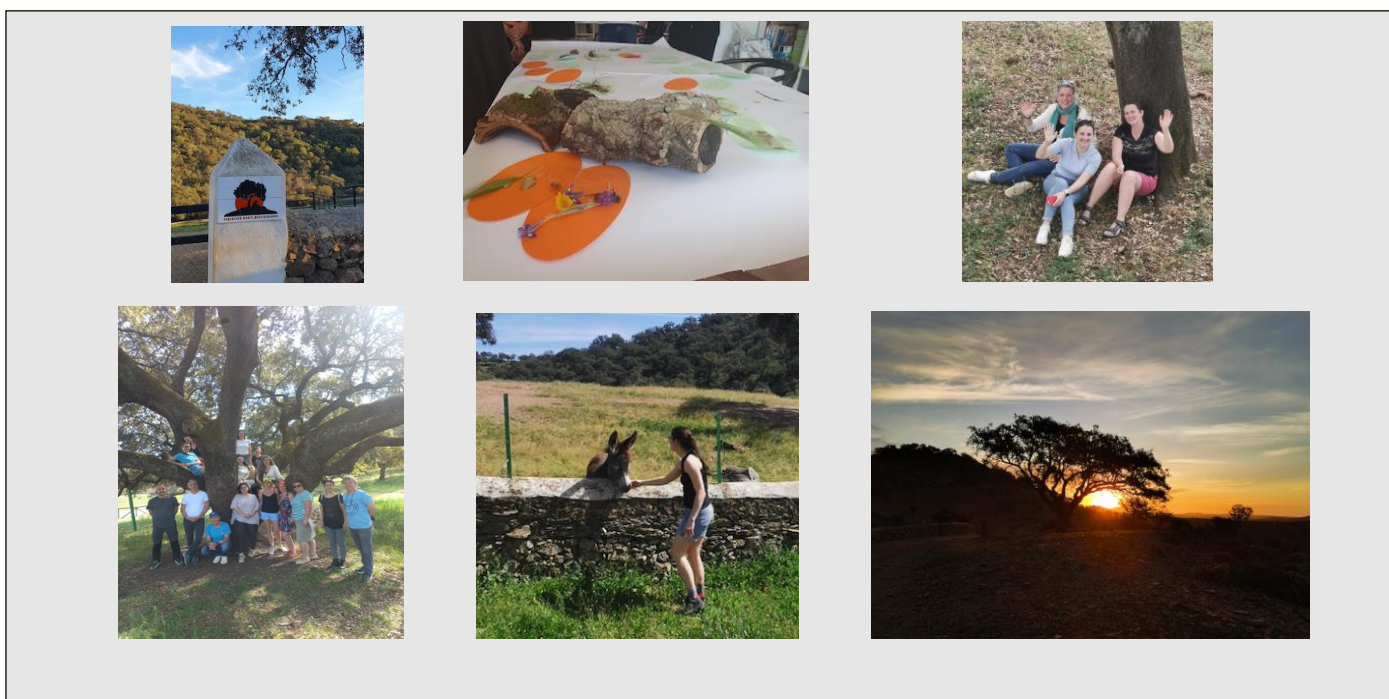
Програма транснаціональної зустрічі партнерів в Іспанії

Під час зустрічі, яка відбулася з 27 до 29 березня 2023 р., ми завершили роботу над навчальною програмою, розробили компетентності та зміст для *LTT 2* і *LTT 3*. Крім того, розглянули аспекти висвітлення різних видів сприйняття, розмаїття видів сенсорного сприйняття (як приклад розмаїття) та доступності викладання сталого розвитку на основі системного мислення. Насамкінець було представлено цифровий освітній інструмент *МООС*. Учасники зустрічі обговорили можливості, обмеження та якість *МООС*.

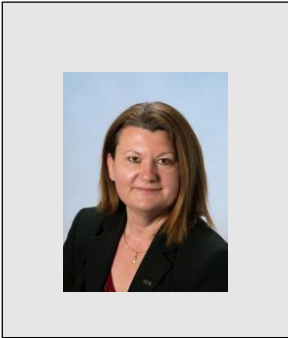
Основні теми семінару *LTT 1* в Іспанії

Семінар *LTT 1* в Іспанії проходив з 30 березня до 1 квітня 2023 р. Основними темами зустрічі були, зокрема, сталість і системне мислення, висвітлення різних поглядів та розмаїття сенсорного сприйняття (як приклад культурного розмаїття чи релігійного походження). Активно долучилися й самі учасники: викладачі з Відня, наприклад, представили концепцію змішаного навчання під назвою *SUS-MIND Experts*. Також обговорювалися обмеження та можливості запровадження в навчання концепції екологічного сліду. Наступна важлива тема: звідки походять наші цінності? Учасники роздумували над формуванням власних цінностей, зосередившись на релігійному/культурному (/сімейному) аспектах. Під час роботи в групах або індивідуально розроблялися умови викладання-навчання, вже з урахуванням вивченого. Під час онлайн-сесії *LTT 1* були представлені ці результати – велике розмаїття фантастичних ідей про те, як вирішувати питання сталого розвитку в різних умовах!

Семінар *LTT 1* в Іспанії – головні моменти

LTT 1 в Іспанії: відгуки учасників

Семінар в *Dehesa San Francisco* в Іспанії на тему сталого розвитку – питання технології, економіки чи цінностей? Ефективність і послідовність або справедливість, солідарність, толерантність – це був надихаючий досвід...

1. Наші висновки були різноманітними. Ми зрозуміли, що сталість залежить не лише від технічного прогресу чи економічних чинників, але й від наших індивідуальних цінностей і ставлення. Важливо, щоб наші дії та рішення відповідали нашим цінностям, щоб створити стале майбутнє.
2. Семінар змусив нас глибоко замислитися над темою сталого розвитку. Ми зрозуміли, що йдеться не лише про ефективність і послідовність, а й про справедливість, солідарність і толерантність. Ці цінності мають вирішальне значення для побудови суспільства сталого розвитку, в якому всі мають рівні можливості і ніхто не залишається осторонь.
3. Методи, використані під час семінару, були дуже ефективними. Завдяки дискусіям, роботі в групах і практичним вправам ми змогли поділитися своїми думками та ідеями, а також навчитися багато чому один в одного. Різноманітність учасників дозволила нам досягти різних перспектив та розробити нові підходи до ухвалення рішень.
4. Семінар, безумовно, сприяв досягненню головної мети – розвитку сталого мислення. Глибоко опрацьовуючи тему і розмірковуючи над власними цінностями, ми змогли краще зрозуміти важливість сталого розвитку. Практичні вправи допомогли нам застосувати наші ідеї на практиці та спланувати конкретні кроки в напрямі більш сталого майбутнього.
5. Пропозиції на майбутнє: варто запровадити регулярні зустрічі або створити онлайн-платформу для обміну думками та підтримання співпраці між учасниками. Крім того, можна було б запропонувати більше семінарів на конкретні теми, пов'язані зі сталим розвитком для подальшого поглиблення знань з тих чи інших питань.

Загалом, проєкт став для мене дуже корисним досвідом, оскільки надихнув мене переосмислити своє ставлення та дії щодо сталого розвитку. Я зрозуміла, що сталість – це не лише питання технологій чи економіки, вона значною мірою залежить від наших цінностей та готовності працювати разом. Тільки через цілісне розуміння та спільні дії ми можемо створити стале майбутнє для наступних поколінь.

Sigrid Bittner,

Віденська бізнес-школа Академіштрассе

Семінар LTT 2 у Відні – програма

LTT 2 (*Learning-Teaching-Training- Activity*, Навчання-Викладання-Тренінг-Діяльність) відбувся у Відні з 15 по 17 листопада 2023 р.

Головна тема зустрічі: *Управління різноманіттям для сталого способу життя – міжкультурна компетентність: професійна культура, міжрелігійність і сталий розвиток.*

Організатором виступив Університет сільськогосподарської та екологічної педагогіки у Відні.

Дні спільної роботи були наповнені таким змістом:

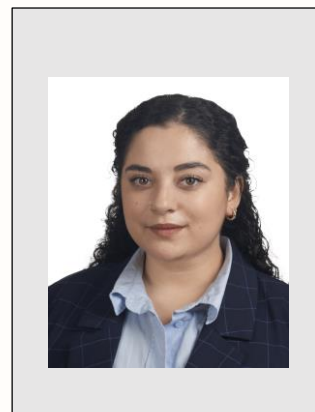
- *Зелена педагогіка (Green Pedagogy)* – загальні положення і власне сприйняття (*Willi Linder*);
- *Педагогіка на свіжому повітрі (Outdoor Pedagogy)* – можливості та обмеження використання природи / відкритого простору в навчальному процесі (*Prof. Klaus Karpf*);
- *Педагогіка Пілігрим (the Pedagogy of PILGRIM)* – презентація засновника *PILGRIM Dr. Johann Hisch*, практичні приклади на основі проектів шкіл *BRG Purkersdorf* та Віденської бізнес-школи;
- *Глобалізація, екологічна криза та відповіді східних християн* – досвід Українського католицького університету (д-р Олег Кіндій);
- *Ділитися і піклуватися: один спільний дім – земля.* Надихаючись досвідом індійського єзуїта *Dr. Lumnesh Joseph, SJ* щодо конструктивного підходу до культурного та релігійного розмаїття під час викладання екології: філософське підґрунтя та потенційні педагогічні інструменти;
- *Управління різноманіттям* – вступ до теми та деякі інструменти (*Sabrina Luimröck*).

Семінар LTT 2 у Відні – основні моменти

LTT 2 у Відні: відгуки учасників

У царині освіти і професійного зростання розвиток сталого мислення має важливе значення, особливо в той час, коли зв'язок між зміною клімату, економічною діяльністю та стилем життя є беззаперечним. У межах проєкту *ERASMUS+ "SysMind – Розвиток сталого мислення"* я мала честь взяти участь у другому модулі міжнародного курсу змішаного навчання, який вирішує проблему залучення освітян до розвитку більш сталого способу мислення. Курс розпочався з надихаючого навчального семінару на свіжому повітрі, який провів проф. *Klaus Karpf*, підкресливши важливість досвіду перебування на природі для розвитку соціальних та особистих компетенцій.

Цей практичний підхід заклав міцний фундамент для роботи в наступні дні, протягом яких складні аспекти сталого розвитку було розглянуто з різних сторін. На другий день ми відвідали школу, що входить до складу мережі *PILGRIM, BRG Purkersdorf*, щоб зануритися в атмосферу прикладного сталого розвитку. Представлені студентські проєкти вражаюче продемонстрували як концепції сталого розвитку можуть бути реалізовані в освіті, висвітлюючи компетенції, отримані в результаті цих проєктів. Лекція *Dr. Lumnesh Joseph, SJ* про управління культурним та релігійним розмаїттям в контексті охорони довкілля показала мені, що кожен має свій власний, часто духовно обумовлений підхід до сталого розвитку. Ця перспектива розширила моє розуміння важливості врахування різноманітних поглядів і досвіду в освіті.

Теоретичні знання, доповнені практичними прикладами та лекціями провідних учених, як-от про управління розмаїттям, виявилися надзвичайно цінними для нашої роботи в освітньому секторі. Вони проілюстрували як різні культури, духовність і походження можуть слугувати спільним знаменником в опануванні постулатів сталого розвитку, сприяти розвитку сильних сторін у класі та заохочувати взаємоповагу. Міжнародний склад нашої групи додав динаміки дискусіям і груповим заняттям. Незважаючи на те, що час від часу виникали мовні проблеми, обмін досвідом з учасниками з різних країн був неймовірно збагачуючим. У мене виникло бажання мати більше можливостей для такої міжнародної взаємодії.

Загалом, модуль став цінним досвідом, який збагатив мене не лише новими знаннями, а й надав практичні підходи до інтегрування концепції сталого розвитку в освітню сферу. Він розширив мій світогляд і змусив мене з нетерпінням чекати на наступний модуль у 2024 році.

Sarah Ramkissoon,
Oikokredit

Початок роботи з MOOC

The SustainableMindset – MOOC

Проектна група розпочала підготовку курсу MOOC – але що таке MOOC?

Масові відкриті онлайн-курси ((M)assive (O)pen (O)nline (C)ourses, MOOC) – це освітній інтернет-інструмент для самостійного навчання, який зазвичай доступний без жодних обмежень, як-от певна кількість учасників чи вимоги до реєстрації. MOOC здебільшого можна класифікувати як xMOOCs (дидактичні принципи, засновані на коннективізмі з багатьма варіантами дизайну за участю слухачів). *SustainableMindset–MOOC* проекту *SysMind* входить до другої класифікації. Типовими елементами xMOOCs є чіткі навчальні цілі та задана структура. Курс буде підготовано у вигляді коротких відео, завдань, документів і вікторин. Спілкування з іншими учасниками курсу можливе за допомогою форумів. Зазвичай розробники курсу супроводжують xMOOCs протягом кількох тижнів. Після цього спілкування з учасниками курсу відбувається лише на форумах, наприклад, для обміну досвідом або надання зворотного зв'язку щодо виконаних завдань. Процес навчання є самокерованим, а це означає, що учасники самі вирішують, як часто і в якому обсязі вони навчатимуться, оскільки MOOC не встановлює жодних кінцевих термінів.

MOOC є доречним і добре придатним інструментом для поширення результатів проекту *SysMind*:

1. Оскільки MOOCs зазвичай мають формат відкритих освітніх ресурсів ((O)pen (E)ducational (R)esources), вони ідеально відповідають і підтримують Ціль сталого розвитку № 4 щодо забезпечення доступу до якісної освіти для всіх ([Goal 4 | Department of Economic and Social Affairs \(un.org\)](#)). Будь-яка зацікавлена особа з доступом до Інтернету може зареєструватися і взяти участь безкоштовно. Мова викладання – англійська, але з перекладами національними мовами країн-партнерів, тому вона може бути корисною для широкого загалу.
2. Структура курсу дозволяє учасникам самостійно обирати тему для роботи. Можливість працювати над окремими блоками, обраними з усього MOOC, дозволяє формувати додаткові цільові групи (блоки), які буде легко інтегрувати в більш універсальні умови викладання/навчання. Наприклад, установи, що базуються на знаннях, можуть зосередитися на блоці (блоках), що стосуються цінностей, підходів і культурного/філософського змісту, щоб поглибити своє розуміння розвитку сталого способу мислення.
3. Можливість одночасного використання різних мов (принаймні для відео) розрахована і на тих осіб, які не дуже добре володіють англійською мовою. Крім того, окремі частини MOOC можна використовувати на курсах англійської мови (також поза контекстом професійної підготовки, наприклад, у середніх школах на уроках розвитку особистості, етики, географії та біології, під час вивчення мови), а потім супроводжувати їх викладачами.
4. Це сучасний інструмент електронного навчання, заснований на перевірених методиках і програмах – у випадку з *SustainableMindset-MOOC* його буде розміщено на платформі *Moodle*. *Moodle* використовують середні навчальні заклади та університети в різних країнах для навчання та обміну досвідом.

Ми з нетерпінням чекаємо можливості узагальнити результати і досвід проекту *SysMind* в рамках цього чудового інструменту і зробити їх доступними для всіх зацікавлених осіб незалежно від кордонів країн, культур, цінностей, предметних галузей та релігій!

Silke Schaumberger,
менеджерка проекту

Massive Open Online Course

Навчальна програма – результати

Мета проекту *SysMind* – допомогти викладачам і тренерам у галузі професійно-технічної освіти, надаючи їм підтримку та ідеї щодо того, як разом із різноманітними навчальними групами знайти спільний шлях для кращого розуміння та дій у напрямку сталого розвитку. Але це не лише зосередження на проблемі "Як найкраще викладати питання сталого розвитку?" – специфічний підхід *SysMind* охоплює і духовну, релігійну та соціально-культурну сфери, адже ми, як люди, часто приймаємо рішення не лише на основі голих фактів. Навпаки, на нас значною мірою впливає наш особистий досвід, цінності, які нам прищепили або надихнули сім'я, друзі та суспільство. Тому важливо, щоби викладачі сталого розвитку також враховували цю обставину – вона відіграє вирішальну роль у здатності учнів відкривати свій розум для вирішення проблем сталого розвитку. Усвідомлення власного способу мислення допомагає викладачам і вчителям краще розуміти студентів і учнів, підтримувати їх в усвідомленні своїх цінностей і підходів, які можуть протистояти несталим діям.

Модуль / LTT 1. Сталий розвиток – питання технології, економіки чи цінностей? Ефективність і послідовність або справедливість, солідарність, толерантність

Зміст цього модуля – екологічний слід, цілі сталого розвитку, економіка, заснована на фактах, та екологічні питання в порівнянні з цінностями, а також навчання для покращення обізнаності, що відображає власний підхід.

Модуль / LTT 2. Управління різноманіттям для сталого способу життя – Міжкультурна компетентність: професійна культура, міжрелігійність і сталий розвиток

Як наступний крок було тематизовано різні між- та внутрішньоособистісні взаємини, а також духовні, релігійні, філософські та культурні виміри розвитку мислення. Вводяться такі педагогічні концепції, як "зелена педагогіка" та зв'язок сталого розвитку з духовністю (наприклад, *PILGRIM*). Ще однією дуже важливою темою в цьому модулі є управління різноманіттям.

Модуль / LTT 3. Оцінка стратегій сталого розвитку в професійній освіті і навчанні – Оцінка процесів навчання для сталого розвитку

Сучасні методи оцінювання та аналізу доповнюють навчальну програму.

Навчальна програма *SysMind* наразі реалізується як курс змішаного навчання. Кожному партнеру було запропоновано направити на курс до трьох учасників. Кожен модуль складається з до- і після-онлайн сесій та триденного семінару. Перші два семінари вже відбулися (відгуки учасників наведено в бюлетені), пост-онлайн сесія Модуля 2 і Модуль 3 ще попереду.

Після участі в курсі змішаного навчання слухачі отримують низку конкретних компетентностей, зокрема:

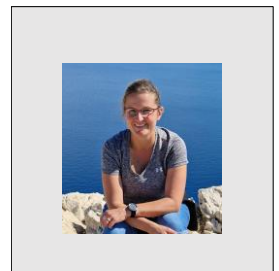
- здатність аналізувати власний підхід / культурне, релігійне чи духовне підґрунтя і робити висновки про дії у напрямку сталого розвитку, освіти з питань сталого розвитку та професійної поведінки в існуючому соціально-екологічному та культурно-релігійному контексті;

Навчальна програма - результати

- виявляти культурне/релігійне розмаїття в навчальних групах і працювати з ним на основі управління розмаїттям, з розумінням справи;
- допомагати студентам усвідомити їхній власний спосіб мислення;
- розвивати аналітичну чутливість до менталітету студентів, їхнього культурного, релігійного чи духовного коріння і застосовувати настанови щодо підтримки сталого мислення;
- визначати і запроваджувати відповідні дидактичні методи та прийоми оцінювання;
- оцінювати компетентності студентів зі сталого розвитку та результати навчання.

Навчальна програма *SysMind* та її реалізація у вигляді курсу змішаного навчання є основою для розроблення масового відкритого онлайн-курсу (MOOC). Досвід, отриманий під час впровадження, а також відгуки учасників будуть використані для оновлення навчальної програми перед розробленням MOOC, якщо це буде необхідно.

Silke Schaumberger,
менеджерка проєкту

Менеджмент якості (*Quality management, QM*)

Після закінчення пандемії *Covid* і відновлення можливості більше не працювати тільки онлайн – навіть над міжнародними проєктами – за останні шість місяців забезпечення якості було дещо адаптовано. Найважливіша подія для оцінювання менеджменту якості – оцінювання *LTT 2*, яке відбулося у Відні в листопаді 2023 р.

Оцінювання відбувалося на місці, що дало змогу звернутися безпосередньо до учасників і активно залучити їх до процесу. Питання базувалися на методах онлайн-опитування і були зосереджені на формуванні знань, отриманих під час семінару, навчальному середовищі та методах, обраних лекторами, а також можливу перехід до MOOC, який буде запроваджено в результаті реалізації проєкту. Анонімні відгуки були отримані з використанням стікерів і фліпчарту. Світлина ілюструє багатство корисних відгуків.

Elke Szalaj, QM, SysMind

